

Nobelprisen for luktforskning

Amerikanerne Linda B. Buck og Richard Axel er tildelt nobelprisen for sin forskning på luktreseptorer.

Luktesansen har lenge vært en stor gåte for forskere. Det er vanskelig å forstå hvordan man kan kjenne igjen og huske rundt 10 000 ulike odører. Årets vinnere av nobelprisen i fysiologi eller medisin, Richard Axel fra New York og Linda B. Buck fra Seattle, har imidlertid løst gåten i flere studier.

Axel og Buck oppdaget i 1991 at luktreseptorer kodes av en genfamilie som har over 1 000 medlemmer. Når en luktreseptor aktiveres av en duft, fører det til at luktreseptorcellen stimuleres og sender et elektrisk signal til hjernen. Hver luktreseptor påvirker først et G-protein som den er koblet direkte til. G-proteinet aktiverer deretter et budbærmolekyl inne i cellen, cAMP. cAMP påvirker så ionkanaler slik at disse åpnes og cellen aktiveres. Axel og Buck kartla den store genfamilien av luktreseptorer og viste at den tilhører gruppen G-proteinkoblede reseptorer, GPCR.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/pls/lts/pa_lt.visnyhet?vp_id=6086

Hvordan prioriteres helse i statsbudsjettforslaget?

Egenandelene øker, kontrollen med spesialisthelsetjenesten skjerpes, folkehelsearbeidet styrkes og nok en gang loves mer penger til psykiatrien.

Det er noen av punktene i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2005, som ble langt frem 6. oktober.

Det kan se ut som regjeringen varsler en strengere kontroll med spesialisthelsetjenesten i sitt forslag til statsbudsjett. Blant annet vil de realisere planene om et beregningsutvalg for spesialisthelsetjenesten. Formålet er å få et mer presist faktagrunnlag til grunn for fastsetting av budsjetttramene. Utvalget skal også vurdere økonomi- og aktivitetsutviklingen i spesialisthelsetjenesten. Regjeringen vil også i 2005 starte opp en resultatvurdering av sykehusreformen. Sykehusene skal blant annet evalueres i forhold til kravene som kommer frem i styringsdokumentene. Regjeringen peker på at dagens inntektsfordeling mellom de regionale helseforetakene er historisk betinget, og at dette har slått ut i form av ulikheter i omfang og kvalitet av spesialisthelsetjenester. Det er derfor foreslått nye kostnadsnøkler for inntektsfordelingen, med alderssammensetning av befolkningen som viktigste kriterium.

I år som i fjor loves det mer penger til psykisk helse. Samlet foreslås det bevilget 4,3 milliarder kroner til Opptrappingsplanen for psykisk helse i 2005 – en økning på 853 millioner kroner i forhold til saldert budsjett 2004. For at Opptrappingsplanen skal gjennomføres som forutsatt av Stortinget, trengs det i gjennomsnitt en vekst på 780 millioner kroner for de resterende tre årene.

Regjeringen vil videreføre arbeidet med folkehelsemeldingen, og vil 162 millioner kroner til oppfølging av folkehelsemeldingen i 2005. Dette innebærer en reell styrking av folkehelsearbeidet med til sammen 22 millioner kroner, ifølge regjeringen.

Egenandelstak 1, som omfatter legehjelp, psykologhjelp, legemidler og sykepleieartikler på blå resept og reiser i forbindelse med behandling i helsetjenesten, foreslås hevet fra 1 550 kroner til 2 500 kroner for brukere som ikke er minstepensjonister. Regjeringen kom med samme forslag i budsjettet for inneværende år. De mener at for mange personer omfattes av ordningen i dag. Den er for lite treffsikker i forhold til å hjelpe storbrukerne av helsetjenester. Landsforeningen for hjerte- og lungesyke mener dette forslaget er respektløst overfor kronisk syke og utsatte grupper i samfunnet.

Alle budsjettforslag fra regjeringen knyttet til helse- og omsorg finnes på: www.odin.dep.no/hod/norsk/publ/statsbudsjett/2005/bn.html
Les hele saken: www.tidsskriftet.no/pls/lts/pa_lt.visnyhet?vp_id=6100

Eline Feiring

eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet

TIDSSKRIFTET PÅ INTERNETT

Nytt fra nett er tidligere publisert på www.tidsskriftet.no der nyheter legges ut fortløpende.

Søkbar fulltekstversjon på nett: www.tidsskriftet.no

E-postabonnement på innholdsfortegnelsen: www.tidsskriftet.no

Kunnskapsprøver: www.tidsskriftet.no/quiz

Stillingsdatabase og mulighet til å bli varslet om ledige legestillinger via e-post: www.tidsskriftet.no/stilling

Siden litteratur for leger: www.tidsskriftet.no/bok

Færre kvinner møter til mammografi

Oppmøtet på mammografiundersøkelsene her i landet har gått ned i forhold til i fjor. Kreftregisteret leter nå etter tiltak som kan snu trenden.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/pls/lts/pa_lt.visnyhet?vp_id=6022

– Hunder kan lukte blærekreft

Menneskets beste venn kan brukes til så mangt. Nå har forskere funnet ut at hunder kan trenes opp til å oppdage blærekreft ved å snuse på urinprøver.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/pls/lts/pa_lt.visnyhet?vp_id=6014

Melk kan beskytte mot kolorektalkreft

Melk ser ut til å ha en viss beskyttende effekt mot kolorektalkreft, og to glass om dagen reduserer risikoen med 12 %, ifølge en amerikansk analyse.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/pls/lts/pa_lt.visnyhet?vp_id=5987

Helseforetakene sparer

De fem regionale helseforetakene har begynt å samarbeide om innkjøpene, noe som betyr at de kan spare flere hundre millioner kroner.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/pls/lts/pa_lt.visnyhet?vp_id=6008